

PROLOG

Astrid

Juli 1942, Västra Sångeby, Dalarna, Sverige

Da solen sænkede sig bag muren af træer, lagde vi os ned, og den hvide nat opslugte os. Det har været nat lige siden.

Veronika

November 2002, Karekare, New Zealand

Over os den nådeløse sol, imens verden hvirvlede uforståeligt omkring den stilhed, som vi to var. Derpå den voldsomme buldren fra det sejrende hav.

1

... när det dagas

Der havde været blæst og flygende sne på hendes rejse, men da mørket faldt på, aftog vinden, og sneen lagde sig.

Det var den første dag i marts. Hun var kørt fra Stockholm i det gradvist tiltagende tussmørke, der umærkeligt blev til nat. Det havde været en langsom rejse, men den havde givet hende tid til at tænke. Eller til at slette tanker.

Hun drejede af fra hovedvejen ved kirken, fortsatte ad den smalle, stejle vej op ad bakken, og efter det sidste sving kørte hun videre på grusvejen. Ingen biler var kommet her forbi, siden sneen var faldet, og vejen var jomfrueligt hvid mellem de runde volde af sammenpresset sne. Hun kørte langsomt, mens hendes øjne vænnede sig til mørket. Hun havde fået at vide, at der kun var to huse heroppe, og hun fik øje på deres silhuetter mod himlen. Begge henlå i mørke. Der var intet lys at se noget sted. Hun passerede det største af husene, og lidt længere fremme forlod hun vejen helt og kørte igennem sneen og ind på gårdspladsen foran det andet hus. Hun parkerede i nærheden af de trin, der førte op til verandaen. En sti var blevet ryddet til hende, men der var faldet sne siden, og stien var nu kun en blød fordybning i det hvide tæppe. Da

hun stod ud af bilen, så hun totter af dødt græs, der stak op af sneen. Der var pletter af is lige nedenunder. Hun passede på ikke at glide, da hun forsigtigt gik frem og tilbage imellem bil og hus, imens hun tømte bagagerum og bagsæde. Den eneste lyd, da hun bar tasker og kasser ind i huset, var den sprøde knasen af sne under hendes fødder. Hun lod forlygterne være tændt, og lyset faldt skråt hen over hendes fodspor i sneen.

Nabohuset var en tyst skygge, der tonede frem i mørket bag den lysstribe, hun gik i. Luften var tør og kold, og hendes åndedræt lagde sig om hendes læber som et hvidt røgslør, der opløstes i natten. Himlen var en mørk uendelighed uden stjerner eller måne. Det følte, som om hun var faldet igennem en tunnel og ned i en verden af absolut stilhed.

Den nat lå hun i en seng, hvor hendes krop var en fremmed form, og i et hus, som endnu ikke kendte hende. I det tyste mørke var det, som om hun ikke var nogen steder. Hun følte sig vægtløs som luft.

Næste morgen kunne solen knap trænge igennem en hvid himmel. Hun åbnede vinduet ud mod en let brise og løftet om mere sne i luften. Hun stod og kiggede ud, mens hun trak sin røde badekåbe tæt sammen over brystet. Hun tænkte på sin rejse, men nægtede at lade sin hjerne følge vejen tilbage til begyndelsepunktet. I stedet tænkte hun på de mange rejser før i tiden. At pakke ud på fremmede steder, skabe sig et hjem hvor, en bestemt rejse nu engang var endt, med sin far som det eneste faste holdepunkt. Hun vidste, at denne rejse var anderledes. Hele sit liv havde hun rejst sammen med ham, med sin far

i hånden, på vej mod endnu en oversøisk udstationering. Siden hendes mor havde forladt dem, havde det altid bare været de to. Og på en eller anden måde havde selv det mest fremmedartede sted kun været endnu et ophold på deres rejse sammen. Men den far, hun havde besøgt i Tokyo i december, havde sit eget liv nu, adskilt fra hendes. De var ikke længere rejsekammerater. Dette var en rejse, hun foretog alene. En flugt, en udvej. En rejse uden mål. Hendes liv føltes så ubestemmeligt som lyset. Svævende i det hvide intet.

Hun lukkede vinduet, men blev stående og kiggede ud. Hun kunne se ud over floden og landsbyen og ind i det fjerne blå af skove og bjerge. Landskabet foran hende virkede ældgammelt, med runde bjerge der var slebet af is og vind, rolige floder og blanke søer. Det var jord, der gav et ringe afkast, og kun efter hårdt slid.

Hun vendte sig og så tværs over marken. Det, der havde ligget i skygge aftenen før, stod nu helt blottet i det nøgne morgenlys. Det andet hus var større, end det først havde set ud til at være. En stor toetagers træbygning, der kunne have været malet gul engang, men som nu falmede i en udefinerbar bleg grå farve, der gik i ét med himlen og sneen. Vinduerne var tomme, sorte huller. Stadig intet tegn på liv.

Der var brænde i en kurv ved ovnen, betænksomt arrangeret med tynde, tørre kviste øverst og større stykker nedeunder. Hun besluttede sig for at tænde op, og hun tændte også for elkedlen for at varme vand til kaffe. Hun sad ved bordet med kruset i hænderne, mens ilden langsomt begyndte at knitre.

Hun var kommet hertil uden tidsplan og havde kun medbragt et par tasker med personlige ejendele, bøger og cd'er. Det havde været en hastig beslutning, og derfor havde hun ikke haft meget tid til forberedelser. Faktisk havde det ikke så meget været en beslutning som en række nærmest ubevidste, hurtige handlinger. Hun havde det, som om hun ingen planer havde, ingen tanker. Men på en eller anden måde havde hendes psyke og krop alligevel handlet og kastet hende ned i dette mosehul af stilhed.

Efter to dage holdt huset hende stadig på afstand. Der var tegn på nylig istandsættelse – nyt tapet, nye badeværelsesinstallationer og fliser. Nye skabe i køkkenet, moderne og praktiske, men lidt malplacerede. Det var et jævnt og beskedent hus med en nærmest forladt stemning over sig. Sparsomt møbleret, med et bord og seks stole i køkkenet, to små sofaer og et sofabord i stuen, og to senge i soveværelset ovenpå. På trægulvet lå håndvævede kludetæpper på kryds og tværs, og for vinduerne var der kun enkle hvide rullegardiner. Hun havde ikke ulejliget sig med at få telefonen tilsluttet, men havde taget sin mobil med. Hun havde slukket den, og den lå i skuffen i natbordet.

Hun var som en forældreløs beboer i et forældreløst hus.

Hendes liv fandt langsomt sin egen naturlige rytme. Efter en uge havde hun skabt sig en morgenrutine. Hun stod tidligt op og drak kaffe ved køkkenbordet, mens hun sad og så, hvordan rummet sugede det tiltagende dagslys til sig. Det føltes, som om huset havde accepteret hende, som om de havde taget fat på deres liv sammen. Hendes fodsåler var

blevet fortrolige med trappens trætrin, hendes næse havde vænnet sig til lugten fra væggene, og hun var gradvist i gang med at tilføre huset sit eget præg med de ganske små spor, hun efterlod sig rundt omkring. Hun flyttede rundt på sofaerne i stuen, så hun kunne sidde og se ud ad vinduet, og købte en pelargonie i en urtepotte til vindueskarmen i køkkenet. Hun havde indrettet en slags arbejdsplads for enden af køkkenbordet. Den bærbare stod åben, parat til at registrere ord. Hendes notesbog, ordbøger og penne lå ved siden af i en nydelig bunke. Hun brugte lang tid på at sidde og stirre ind i skærmen med fingrene svævende over tasterne, men den smule, hun fik skrevet, slettede hun igen.

Hver dag begyndte med en gåtur, uanset vejret. Medmindre hun gik hele vejen ned til landsbyen, mødte hun sjældent andre mennesker. En morgen stod et rådyr og betragtede hende, da hun krydsede gårdspladsen. Det blev stående, ubevægeligt, og fastholdt hendes blik, før det drejede lydløst omkring og forsvandt bag laden i en enkel, hurtig bevægelse. Hun så spor af elg og ræve i sneen. Nætterne var stadig kolde, og i mørket genvandt vinteren det, den havde tabt i løbet af dagtimerne. Hver morgen begyndte grå og iskold.

Huset på den anden side af marken forblev mørkt og stille. De første par dage var hun ikke sikker på, om det var beboet eller ej. Indtil hun en dag vekslede et par ord med kvinden ved kassen i landsbybutikken og præsenterede sig.

»Jeg hedder Veronika Bergman. Jeg lejer Malms hus oppe på bakken.«

»Åh, så du er Astrids nye nabo,« svarede kvinden. Hun

smilede og rullede med øjnene. »Astrid Mattson, landsbyheksen. Bryder sig ikke om andre mennesker. Holder sig for sig selv. Ikke nogen særlig god nabo, er jeg bange for.« Hun gav Veronika byttepengene og tilføjede: »Hvilket du uden tvivl vil opdage.«

Der gik to uger, før hun så sin nabo for første gang. Den gamle kvinde så næsten uanstændigt sårbar ud, en krum-bøjet enlig skikkelse i en mørk, tung frakke og gummistøvler, der usikkert gik hen ad den isede vej ned mod landsbyen. Hendes hus havde beskyttet hende indtil da, og de mørke vinduer havde loyalt holdt på hemmelighederne om livet indenfor.

Efter den daglige gåtur satte Veronika sig ned foran den bærbare, men hendes blik vandrede væk fra skærmen og over til vinduet og landskabet udenfor. Engang havde hun følt, at bogen var helt klar, perfekt formet i hendes hoved, og at processen med at få skrevet ordene kun var et praktisk spørgsmål, hurtigt og nemt. At alt, hvad hun behøvede, var at trække sig tilbage fra verden, og så ville det komme til hende. Stilhed. Fred.

Men skærmen blev ved med at være tom.

Gråvejret fortsatte. Det var, som om tiden stod stille. Det sneede ikke, men der var heller ikke nogen sol. Usynlige kra-ger skreg i en ellers stille verden.

En morgen, da hun kom forbi naboens hus på sin daglige gåtur, lagde hun mærke til, at køkkenvinduet stod åbent. Det stod bare på klem, nok til at man kunne kigge ud, men ikke nødvendigvis se ind udefra. Veronika vinkede, da hun gik

forbi. Hun forestillede sig den gamle kvinde derinde, i mørket bag glasset, men kunne ikke være sikker.

Hun tænkte på bogen, på den vedvarende proces med at omdanne og indsamle alle sine ideer og planer. Det var, som om den bog, hun var begyndt på i en anden verden, i et andet liv, var blevet skrevet af en anden. Ordene havde ikke længere nogen sammenhæng med den person, hun var blevet. Her var der ikke andre adspredelser end dem, hun selv havde med i sit indre, og alt var åbent. Det var på tide at finde nye ord.

Så, omsider, et løfte om forår. Veronika stod på verandaen og så op på himlen, som var en endeløs blå flade med en flok trækfugle som en spinkel, drivende sort kalligrafi. Morgenen var begyndt uden tegn på forandring, og hun havde afkortet sin morgentur. Nu, med solen i ansigtet, bestemte hun sig for at gå ned til floden. Hun slentrede ned ad bakken, krydsede vejen og fortsatte gennem skovstrækningen. Grynet sne lå stadig i bunker i skyggen ved foden af granerne, men nede ved floden var isen ved at tø, og der lå store flager og vippede på den mørke overflade. Smeltevandet lod stadig vente på sig. Sneen i bjergene var ikke begyndt at smelte. Hun havde hele tiden ansigtet vendt op mod solen, og da hun kom hjem igen, satte hun sig på fortrappen en stund. Stenene var varme under hendes bagdel. Hun trak en notesbog frem fra den lille rygsæk ved siden af sig og begyndte at skrive. Da hun lagde pennen fra sig, så hun til sin overraskelse, at dagen langsomt var gået på hæld, og at skrå solstråler flimrede

gennem trætoppene på den anden side af vejen. Hun lukkede bogen, løftede ansigtet mod det sidste lys og trak vejret dybt og roligt.

Og det gik op for hende, hvor længe siden det var, hun havde fyldt lungerne rigtigt.

En första virvel, en krusning ...

Astrid stod nøgen og så ud af vinduet. Det var sent og helt mørkt. Hvis det ikke var for den hvide sne, ville hun ikke have været i stand til at se særligt meget. Kun vinduernes gule øjne i huset overfor, der med et sæt var vågnet efter en lang søvn.

Inde i hendes eget hus var der mørkt som altid. Mørkt og lunt. Hun sørgede for, at det var godt varmet op. Huset var en naturlig del af hende selv, og dets former var indlejret i hendes krop: Hun bevægede sig med lethed omkring uden lys. Desuden betød mørket, at dyrene nogle gange kom helt tæt på: elgene, uglerne, endda lossen. Selvstændige observatører som hun selv, med deres eget territorium, og kun kortvarigt inde på hendes.

Hun så kun sjældent ud af vinduerne. Udsigten havde mistet enhver betydning.

Men her var hun, ved vinduet, omsluttet af husets lune mørke, mens hun ufravendt fulgte med i bevægelserne på den anden side af den hvide mark. Hun foldede armene over brystet og holdt forsigtigt om sine bryster. De var varme at røre ved, tunge. Hun bøjede sig frem, så hendes pande næsten

rørte ved glasset. I aftenstilheden kunne hun ikke se andet end det mørke omrids af en kvinde, der gik rundt i de kraftige lyskegler fra forlygterne på en bil. Hoveddøren stod på vid gab som en måbende, gul firkant i natten. Hun lod tungen løbe over tænderne. Lod den glide hen over skarpe kanter og områder med blødt tandkød og sank spyttet. Hele tiden med blikket rettet mod det andet hus.

Længe efter, billygterne var blevet slukket og hoveddøren lukket, blev hun stående ved vinduet, mens hun holdt om sig selv og lod hænderne stryge hen over den pergamentagtige hud på armene. Og stirrede ind i det tomrum, der adskilte de to huse.

Hun havde ventet ankomsten, men hun var blevet overrasket over sin egen reaktion. At hun faktisk stod her ved vinduet og kiggede.

Næste morgen vågnede hun tidligt, som altid, i rummet bag køkkenet, som var hendes soveværelse. Hun var flyttet nedenunder for længe siden og havde indrettet et soveværelse, dér hvor der engang havde været en lille spisestue. Hun havde ikke foretaget nogen gennemgribende ændringer, havde bare skubbet bordet hen under vinduet, så de fire stole på den fjerne side af bordet blev presset ind mod væggen, for at få plads til en smal seng. Hun opbevarede sit tøj i gangen ud til køkkenet.

Der var ikke noget rullegardin, bare baner af falmet chintz, der var trukket ud til hver side af vinduet. Hun kunne godt lide at vågne i mørket. Hun gruede for forårets genkomst og sommerens endeløse hvide nætter.

Hun lå ubevægeligt med spidsede ører og så, hvordan skyggerne i loftet ændrede sig. Mørkets lyde var svage, men velkendte. Hun kunne høre, hvordan sneen tilpassede sig den langsomt stigende temperatur, hvordan vinden var ved at tage til. En puslen af små kroppe, der pilede hen over den hårde skorpe på sneen, der var tøet og dernæst frosset igen. Natten var ophørt, dagen var ankommet. Hun hørte den første lyd af morgen: en krage, der skreg. Lyden trængte ind i værelset, som om den blev båret af lyset. Hun rørte sig ikke, men lå med åbne øjne og spidsede ører. Lyden og lyset rakte deres fangarme rundt i værelset og berørte væggene, loftet, gulvet. Svævede hen over hendes tæppe og dvælede dér. Hun betragtede lyset i loftet, da de første slørede solstråler krydsede den grå flade. Der var ingen vej udenom. Til sidst måtte hun give op. Den var her. Hun blev nødt til at erkende det og begynde på den nye dag.

Og så var der en ny lyd, lige da hun satte fødderne ned på trægulvet. Hun hørte et vindue blive åbnet, og så en dør. Lyden af skridt på iset sne, en bildør, der blev åbnet og lukket igen. Lyde af liv.

Hendes morgenrutine lå i faste rammer, og hun brød sig ikke om at blive afbrudt. Den daglige rytme var ikke styret af disciplin men, af bekvemmelighed. Den gav hende en følelse af tryghed. Dagene havde et fast mønster, der ikke var påvirket af de skiftende årstider. For hende handlede det bare om at opretholde livet, om at overleve, og hendes behov var minimale. Hun lagde ingen planer for fremtiden. Haven var gået i frø, huset smuldrede. Hun vidste, at malingen skallede

af, og at skorstenen var revnet. En døende bygning, der hu-
sede en døende krop.

Hun gik kun ned i byen, når det var nødvendigt. Særligt her om vinteren. Vejene blev kun sjældent ryddet her, hvor biler ikke havde noget ærinde, og den smeltende sne forvandlede sig til forræderisk is. Hun frygtede ikke døden, men håbede, at den ville komme på hendes egne betingelser. En brækket hofte ville sende hende lige i armene på dem, hun frygtede allermost. Dem som havde ventet på, at hun skulle få brug for dem.

Fortiden blev holdt på afstand. Der var ingen fremtid, og nutiden var en stillestående mellemtid, hvor hun eksisterede fysisk, men uden noget følelsesmæssigt nærvær. Hun ventede, og fortrængte minderne. Hvilket var en konstant, drænnende kraftanstrengelse, der slugte alt hendes energi. Og der var øjeblikke, hvor det mislykkedes. Hvor hun blev overvældet af følelser, der var lige så stærke som dengang. Hun vidste aldrig, hvad der kunne sætte dem i gang, så hun trådte varsomt. I lang tid havde hun drevet rundt i en slags dødvande, hvor hun tålmodigt havde afventet den endelige malstrøm. Og nu dette, en lille krusning på overfladen.

Hun stod op og tog fat på dagen. Vaskede sig, lavede kaffe. Hendes køkken så ud, som det altid havde gjort, med det gamle brændekomfur, borddekorationen og en elkedel ved siden af. Der var stadig gløder, hun skulle bare puste lidt til dem og lægge mere brænde ved, så kom der liv i dem igen.

Hun holdt om kaffekruset med begge hænder, mens hun suttede på et stykke sukker. Da hun satte kruset ned på køk-

kenbordet, strøg hun åndsfraværende hænderne hen over den gamle voksdug, der var lige så velkendt som hendes egen hud, og børstede ikke-eksisterende krummer af den. Hun sad og drak den efterhånden kolde kaffe, imens en bleg sol stod op. Hendes blik vandrede i retning af køkkenvinduet.

Livet trængte sig på. Gradvist banede det sig vej tilbage og ind i hendes hus. Lyde. Vinduer, der blev åbnet og lukket. Fjern musik gennem et åbent vindue. En bil, der kørte af sted. Og hun opdagede, at lydene efterhånden var blevet en del af hendes hverdagsmønster. Som dagene gik, blev det en central del af hendes morgener at sidde og holde øje med huset på den anden side af engen. Hun satte sig ved bordet i god tid, inden det andet hus begyndte at røre på sig, og ventede, mens nattens skygger trak sig tilbage. Hendes blik hvilede på vinduet på første sal, hvor de første tegn på liv altid viste sig.

Hun stod og ventede ved køkkenvinduet, indtil den spinkle skikkelse kom ud af det andet hus og gik forbi. Hun sørgede for at stå helt stille og lidt tilbage fra vinduet. Hendes arme var foldet over brystet, hun omfavnede sig selv, mens hun så, hvordan den unge kvinde gik forbi og vinkede. Så en morgen løftede hun hånden til svar, før hun nåede at tænke over det. Det var en tøvende, langsom bevægelse, og da hånden sænkede sig, stirrede hun på den, som om hun var overrasket over dens handling. Hun satte sig ned ved bordet og lagde begge hænder foran sig. Hun åbnede og lukkede dem flere gange, hvorefter hun lagde dem på bordpladen med håndfladerne nedad. En gammel kvindes hænder, tænkte hun. Gennem-

sigtig, pergamentagtig hud, der lå udspændt over opsvulmede årer. Leverpletter. Alligevel var revnen i neglen på højre lillefinger, hvor den bløde spids på en femårig finger var kommet i klemme i døren til laden, stadig synlig på den gamle kvindes hånd. Og fordybningen nederst på venstre ringfinger. Alle de år, og det var der stadig: et permanent, synligt ar. En påmindelse. Mærket efter hendes vielsesring.

Hendes fred var blevet forstyrret. Hun vandrede omkring i husets værelser med hænderne på lænden. Dagene var grå, nätterne kolde. Aftenerne blev længere, og hun lå vågen med hænderne foldet over brystet og lyttede opmærksomt efter de nye lyde, mens hun afsøgte loftet med øjnene. Dæmpet musik, der slap ud gennem et nedrullet gardin. Sengetøj, der blev rystet ud af vinduet på førstesalen. Hoveddøren, der gik op og i. Hurtige skridt over gårdspladsen.

Hun lyttede og følte sig invaderet af verden. Livet. Og hun vendte ansigtet ind mod væggen og græd.

Og så en morgen, det var den 1. maj, lå hun vågen i sengen og ventede. Fuglesangen, vinden der tog fat. Men ikke en lyd fra det andet hus. Værelset blev lysere. Hun var parat til at stå op. Men hun ventede stadig med spidsede ører. Senere sad hun ved bordet med blikket rettet mod huset på den anden side af marken. Vinduerne var lukket. Der var ingen røg fra skorstenen. Bilen var der. Hun ventede.

Hun åbnede vinduet og stod og kiggede. Hun lagde hænderne på køkkenbordet og lænede sig frem for at se ud. Først da den kolde vind fyldte køkkenet, lukkede hun vinduet.

Der gik to dage. Den anden nat vågnede hun og gik over

og stillede sig ved vinduet. Huset over for var dødt. Hun satte sig ved bordet og så ud. Lige da den sorte nat havde nået sit højdepunkt, dukkede de sorte silhuetter af to elge yndefuldt op fra den massive mur af sorte træer bag de åbne marker. De to dyr bevægede sig lydløst hen over det tørre græs fra sidste år. De var det eneste tegn på liv i en livløs verden.

Astrid kunne ikke sove længere. Hun vandrede frem og tilbage mellem sit soveværelse og køkkenet med et krus kaffe i hånden. Bilen stod stadig på det samme sted. Hun kunne ikke være taget af sted. Alligevel var der intet tegn på liv. Hun betyder ikke noget for mig, sagde hun til sig selv. Jeg ved ingenting om hende. Jeg har ingen ret til at forstyrre.

Hun vidste ikke andet om sin nabo, end hvad hun havde været i stand til at observere. En ung kvinde. Hun var ikke længere sikker på, hvordan man aldersbestemte nogen. Femogtyve? Tredive? Slank, med mørkt krøllet hår. Lav. Ikke høj, i hvert fald. Hun havde hørt nogen tale om hende i butikken en dag, men som hun havde for vane, var hun gået væk fra dem. Veronika. Hun havde hørt navnet.

Hun lagde mærke til, at hun var begyndt at registrere tiden igen. Hvad tid det var på dagen, hvilken ugedag det var. Tiden gik mere og mere langsomt, og for hvert minut fandt hun det mere og mere svært at tage blikket væk fra nabohuset. Det begyndte at fylde det hele, alle hendes tanker. Til sidst gik hun ind og hentede sin jakke.

Da hun trådte ud på verandaen og tøvende gik ned ad havegangen, var hun stadig ikke helt bevidst om, hvor hendes fødder var i gang med at føre hende hen. Som da hendes hånd

vinkede igen, opførte hendes ben sig nu uafhængigt af hendes bevidsthed. Hun gik ned ad vejen og tværs over gårdspladsen ved det andet hus. Der var intet tegn på liv. Hun bankede på døren og trådte tilbage, som om hun forberedte sig på at flygte. Men da der ikke blev lukket op, trådte hun frem og bankede igen, hårdere. Hun mente, at hun kunne høre dæmpede lyde, som af bare fødder på trætrin.

Da døren blev åbnet, og hun stod ansigt til ansigt med den unge kvinde, gik det op for hende, at livet uigenkaldeligt var vendt tilbage.

Hun bekymrede sig for nogen.

3

... säg, vem räddar dig då?

Dagen før havde været så fuld af løfter, med klart solskin på sneen. Og så, igen trist og koldt. Veronika sad ved køkkenbordet og drak te, mens hun så på, hvordan vinden tog til. Der var ingen farver, kun nuancer af grå og hvid. De nøgne træer bevægede sig rastløst, og sne føg og hvirvlede op, uregelmæssigt og pludseligt. Tiden lod til at stå stille, svævende i et ingenmandsland, der hverken var vinter eller sommer.

Hun havde været i landsbyen i to måneder. Omsider var hun kommet i gang med at skrive. Det var hårdt arbejde, ikke den rivende proces, hun havde forestillet sig. Det var, som om historien var et skrøbeligt spindelvæv, og hun var nødt til at passe meget på ikke at komme til at ødelægge trådene. Kontrakten og diskussionerne om bogen tilhørte en anden tid, der var lige så fjern som en forhistorisk periode, og hun kæmpede for at genkalde sig den entusiasme og glæde, hun havde haft ved projektet. Alligevel dukkede der ord op. Smerterfuldt, langsomt. Uventede ord.

Det var den sidste dag i april, Valborgsmäss aften. Man fejrede, at vinteren var forbi og foråret på vej. Alligevel var det, som altid, en hundekold dag med en iskold vind. Hun havde

overvejete at lægge sin daglige gåtur senere på dagen, så hun kunne gå ned til landsbyen og se på bålet. Men hun var træt, forårstræt. Hun sad ved køkkenbordet foran den bærbare. Rummet var varmt – hun havde tændt op i brændeovnen – men hun frøs stadig. Ordene på skærmen foran hende syntes at skildre et nærmest glemt landskab. Det var, som om hun langsomt var ved at pakke noget ud, som om hun trak den ene scene ud efter den anden og udsatte dem for dette blege lys. Det var en enorm anstrengelse. Her, nu, virkede hver sætning malplaceret, som tøj, man har købt på en ferie. Fjern og uden nogen forbindelse til hende, til dette sted. Hun så op og kiggede ud ad vinduet, men det stille landskab virkede tilbagetrukket. Hun havde det, som om hun svævede mellem to verdener og ikke hørte til nogen af dem.

Naboens hus var lukket og stille. Men dagen før, da hun var gået forbi og havde vinket, havde hun lagt mærke til, at køkkenvinduet igen stod på klem på trods af vejret. Hun kunne have taget fejl, men hun syntes, at hun så noget bevæge sig i mørket bag glasset. Hun syntes, at hun så den gamle kvinde besvare hendes hilsen. I dag var der intet tegn på liv.

Hun skælvede og gik ovenpå for at hente sin fleecetrøje. Den røde. Den som havde tilhørt James. Hun trak den på og satte sig igen ved bordet. Ubevidst lod hun hånden stryge hen over ærmets bløde stof. Hun tog hænderne op foran munden og pustede ind i dem for at få varme i sine stive fingre.

Formiddagen gik over i eftermiddag, og hun sad fortsat foran skærmen. Læste mere end hun skrev. Men efterhån-

den som timerne gik, var det, som om ordene trak sig tilbage, blev tværet ud og arrangerede sig på ny i sætninger, som det blev stadigt sværere at afkode. Til sidst slukkede hun for den bærbare og lukkede den. Køkkenet henlå i mørke. Den grå dag var blevet mørkere, det var tidlig aften. Da hun rejste sig op, var hun nødt til at støtte sig til bordet med hånden et øjeblik, før hun kunne gå hen over gulvet. Ovenpå i soveværelset lagde hun sig ned på sengen, rullede sig sammen og trak tæppet tæt ind til kroppen.

Hun lå nøgen på ryggen på en strand. Universet var sort. Sortere end sort – dér, hvor hun befandt sig, havde det aldrig været lyst. Det grove sand var skoldhedt under hendes ryg, hvor det brændte og rev i hendes hud. Men koldt vand skvulpede omkring hendes krop. Et vildt hav brølede i det fjerne, og lyden var øredøvende. Hendes øjne gjorde ondt, mens hun stirrede ind i det tomme rum, der var helt tømt for lys, og prøvede at skelne former i et massivt mørke. Over alt omkring hende havets brølen. Luften var tyk og saltholdig, og den klistrede til hendes tunge og i hendes næsebor. Hun ville op, ville løbe, men vægten af den sorte nat pressede hendes krop dybere ned i det varme sand, lammede hende. Og så, i splitsekundet mellem søvn og vågen tilstand, var der et blændende lysglimt, og hun kunne skimte en bølge af gigantiske proportioner, der fyldte hele universet og bevægede sig i retning mod hende, mens den løftede sig endnu mere, fik mere fremdrift, og rejste sig truende i sin dødelige, blanke uhyrlighed, lige før den blev brudt. Hendes hænder gravede ned i sandet, og hun brækkede neglene. Lydløse skrig fyldte

hendes mund og var lige ved at kvæle hende. Da mørket opslugte hende igen, vidste hun, at bølgen var brudt.

Hun kunne lige akkurat klare at komme nedenunder og ud på badeværelset, før hun kastede op. Hun rystede, og hendes tænder klappede, men hendes hud brændte. Hun tændte for vandhanen og lod det kolde vand løbe ned over sine hænder, og så lagde hun de våde håndflader mod sine kinder. Hun hulede hænderne, fyldte dem og drak. Huset var mørkt.

Så var det ikke nat, men heller ikke dagslys. Hun var i sin seng, og hendes hals dunkede. Lagnerne var vredne og krøllede. Farveløst lys trængte ind gennem de halvt nedrullede gardiner. Hun var enormt tørstig, men døren og trappen var håbløst langt væk. Der var en syg lugt i rummet. Og lyset var så trist. Hun lukkede øjnene.

Hun befandt sig på en strand på New Zealands vestkyst, med bare fødder i det mørke, varme sand. Høje bakker tårnede sig op bag hende. Foran hende strakte havet sig ud i horisonten, og brølende bølger bragede ind mod den tomme strand. Hun gispede, løb, hendes fødder sank ned i sandet. Han var foran hende – hun kunne kun se hans nøgne ryg og hans ben, der bevægede sig hurtigt. Hans fødder var lette i sandet. Hun prøvede at indhente ham, kæmpede for at følge i hans fodspor. Men hans skridt var meget længere end hendes, og hun var nødt til at springe for at ramme aftrykene i sandet. Hun vidste, at hun skulle skynde sig – fodaftrykkene blev mere og mere udviskede og sværere at få øje på. Tidevandet var på vej ind, det kom nærmere og nærmere de utydelige aftryk i sandet. Hun snublede, tabte fart og begyndte

at sakke bagud. Da hun så op, kunne hun ikke se ham længere. Hun var alene på den øde strand. Hun standsede, og tidevandet nåede hendes fødder og omsluttede hendes ankler. Hjælpeløst så hun, hvordan det skyllede ind over sandet og i én bevægelse slettede fodsporene og efterlod et fladt spejl bag sig, da det trak sig tilbage. Hun sank ned på knæ, overvældet af en følelse af sorg, der var så intens, at den lammede hendes hjerte, hendes vejrtrækning. Tårerne strømmede ned ad hendes ansigt, og hun hulede hænderne over øjnene. Men hendes hænder kunne ikke holde på tårerne. De strømmede ud mellem fingrene og ned over hendes lår, indtil hun sad i en pøl af lunkent vand. Da hun sænkede hænderne, så hun, at det stigende vand var den brune, kobberagtige stilhed i en svensk sø. Hun lagde sig ned og lod det bløde vand bære sin krop, mens hun sank dybere og dybere, og vandet lukkede sig over hendes ansigt. Stråler af lys sivede igennem den ravfarvede væske og skabte gyldne prikker af utallige flydende partikler. Hun blev vugget blidt, vægtløst.

Dernæst hvidt morgenlys udenfor, og hun var tilbage i sit soveværelse. En solsort sang uden for vinduet. Veronika kravlede ud af sengen og kæmpede sig nedenunder til badeværelset. Hun trak sin natkjole af og trådte ind i brusebadet, hvor hun ikke gjorde nogen indsats for at vaske sig, men bare lod vandet løbe ned over sin krop. Til sidst satte hun sig ned med ryggen mod flisevæggen og panden på knæene, mens vandet blev ved med at løbe. Hun sad uden at røre sig, indtil det varme vand langsomt slap op, og udholdt det gradvist koldere vand, indtil huden på hendes skuldre var helt følelses-

løs. Hun rejste sig langsomt, tørrede sig og gik ovenpå igen, hvor hun trak de krøllede lagner af og erstattede dem med rene. Anstrengelsen fik hende til at gispe, og da hun lagde sig ned, var det, som om værelset bankede i takt med hendes hjerte. Hun lukkede øjnene.

Hendes far stod uden for et hus. Hun kunne ikke genkende det, men hun følte, at hun burde. Han vinkede til hende, smilede, og hun ville vinke tilbage, men der var biler og busser, der forhindrede hendes udsyn, adskilte dem. Hun stillede sig på tå med strakt hals, mens hun prøvede at se over bilerne. Men hver gang, han kom ind i hendes synsfelt igen, var det, som om han var gledet længere og længere væk. Hun prøvede at råbe til ham, at han skulle blive, hvor han var, at han skulle vente på hende, men støjen fra køretøjerne overdøvede hendes ord. Hun løb ud mellem bilerne og prøvede at krydse vejen. Der var busser, biler, sporgogne og motorcykler alle vegne omkring hende. Hun var fanget i et uroligt hav af trafik. Det gik op for hende, at hun aldrig ville nå over til den anden side, og hun blev overvældet af en følelse af tab, der druknede alle lyde. Hun stod som en ø i det lydløse kaos, der hvirvlede omkring hende, som om hun var usynlig.

Der var en lyd. Eller var det med i drømmen? Hun lå på knæ, på alle fire, og slog ned i det sammenpressede, sorte sand på stranden. Hun prøvede at sige noget, men var hele tiden ved at blive kvalt i tårer, og jo mere fortvivlet hun blev, jo hårdere slog hun, og det brændte i hendes håndflade. Men så var hun i sin seng igen, hvor hendes hånd sad fast mellem

madrassen og sengekanten, og der blev banket på døren nedenunder.

Havde det ikke været for de indtørrede pandekager, det lille syltetøjsglas og den blå termokande, der stadig stod på bordet næste morgen, kunne det hele have været en feberfantasi. Hun havde åbnet døren, og hendes nabo havde været der, havde stået på dørtrinnet og kigget tøvende og havde set tydeligt utilpas ud. Efter et hurtigt blik og et nik var kvindens blik vandret væk, og hun havde fokuseret på et punkt lige bag Veronikas skulder. Og da hun havde talt, var det med åbenlys anstrengelse, langsomt og tøvende. Som om hun var utryg ved lyden af sin egen stemme og havde brug for tid til at lytte til hvert et ord, hun udtalte, før hun gav slip på det næste. Hun havde sagt, at hun ville komme tilbage igen lige om lidt. Og så havde hun vendt sig om og skyndt sig væk.

Veronika var gået ind på badeværelset og havde set på sig selv i spejlet over håndvasken. Hendes ansigt så lille ud, som om hun så på det fra lang afstand. Hun lod sin børste løbe igennem det filtrede hår og børstede langsomt tænder. Hun satte sig ned på toiletbrættet med hovedet mellem knæene og armene omkring lårene. Da hun hørte hoveddøren gå op, viklede hun sin badekåbe tæt omkring sig. Hun tog ærmet op til ansigtet og begravede næsen i det mørke, røde frottéstof.

I køkkenet så hun, at hendes nabo var vendt tilbage og havde travlt med at tænde for komfuret. Hun vendte ryggen

til Veronika og gav ikke udtryk for, at hun havde bemærket hende. Veronika satte sig ved bordet og betragtede den gamle kvinde. Hun havde en stor, grøn uldtrøje på og grå bukser, der var for lange til hende og var foldet klodset op, hvorved de afslørede et stykke bleg hud og blå blodårer mellem sok og bukser. Hun havde fundet stegepanden frem, og Veronika kunne lugte stegt smør. På bordet stod der et lille syltetøjsglas og en bulet, gammel blå termokande. Den gamle kvinde stegte pandekager, og da hun var færdig med den første, kom hun over med tallerkenen til bordet. Hun åbnede syltetøjsglasset og smurte godt med syltetøj ud over pandekagen, før hun rullede den sammen med en gaffel. Med øjnene på Veronikas ansigt skubbede hun tallerkenen hen over bordet uden at sige noget. Veronika tog den sammenrullede pandekage mellem fingrene og tog en lille bid. Den smagte vidunderligt – let, og alligevel fuld af smør, og syltetøjet var sødt og med en fyldig smag af skovjordbær.

Den gamle kvinde gik tilbage til komfuret. Han sagde ikke noget, men af og til vendte hun sig om, nikkede og gestikulerede med paletkniven, opfordrede Veronika til at spise mere. Imens koncentrerede hun sig om sit arbejde med at hælde dejblandingen på panden. Med paletkniven i hånden, der hvilede på hoften, ventede hun på, at den stivnede, hvorpå hun med en hurtig bevægelse vendte pandekagen, før hun lod den glide ned på serveringsfadet. Stadig uden at sige noget.

Hun tog to kopper frem og hældte te op fra termokanden. Den var stærk, næsten sort, og meget sød. Til sidst slukkede

hun for komfuret, vaskede stegepanden af under vandhanen og satte sig ved bordet. Hun spiste ikke noget. Med højre hånd strøg hun nervøst hen over bordet foran sig i små cirkler, og hendes blik blev ved med at vandre over mod vinduet. Efter et stykke tid rejste hun sig, tog sin jakke, som hun havde hængt over en stol, og begyndte at tage den på. Hun standede midt i bevægelsen, vendte sig mod Veronika og sagde: »Du skal bare åbne dit soveværelsesvindue og kalde på mig, hvis du har brug for noget.« Så tog hun jakken på og gik ud i entréen. Med hånden på dørhåndtaget og uden at vende sig om sagde hun: »Jeg skal nok passe på dig.« Så gik hun ud på verandaen og lukkede forsigtigt døren bag sig.